Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 16. — ŠTEV. 16. NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 19, 1923. — PETEK, 19. JANUARJA, 1923. VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

PROCES PROTI MAJNARJEM V MARION

Vsak čas bo cela zadeva izročena porotnikom. — Zagovorništvo je povzročilo presenečenje, ko je objavilo, da ne bo podalo nikakih zaključnih argumentov. — Državni pravdnik je označil premogarja kot hladnokrvnega morilca.

Marion, Ill., 17. januarja. — Državni pravdnik Duty je uveljavil danes svoje zaključne argumente v imenu državnega pravdništva v prvem procesu proti unijskim premogarjem v Herrinu. August Kerr, glavni pravni zastopnik United Mine Workers, je objavil nato, da ne bo uveljavila obramba nikakega zaključnega argumenta ter da je zadovoljna, če se izroči slučaj poroti tak kot je sedaj. Po navodilih sodnika, ki bodo dana poroti jutri zjutraj, se bo slednja umaknila ter pričela razpravljati o pravorekU.

Državni pravdnik je govoril o različnih tipih porotnikov ter obsodil one, ki "se priplazijo z neslišnimi koraki tigra med porotnike s podlimi nameni v svojih črnih srcih". Nadaljeval je, "Ko je naš Gospod izbral poroto, da proglasi njegovo božanstvo celemu svetu, je našel Petra, ki je zanikal resnico ter Judeža, ki je izdal stvar."

Nato je omenil Benedikta Arnolda in Napoleona ter rekel, da "je prišlo državno pravdništvo v sodišče oblečeno v haljo pravične stvari".

Metodistovski duhovnik v Marionu, ki je sedel v bližini sodnika, je odobravalno pokimal z glavo. Ujcle Tink Dunnahoo, 80-letni farmer, ki je pričal za obrambo, pa je zmajal s svojo sivo glavo v znamenje neodobravanja.

W. J. Lester, lastnik površinskega rova v Herrinu, je imel soglasno z državnim pravdništvom pravico priti v Williamson okraj ter obratovati neunijski rov tekom velike narodne premogarske stavke.

Državni pravdnik je nato napadel obtoženega Otis Clarka, katerega je obdolžil, da je umoril enonogega Lesterjevega superintendenta McDowella. — Clark je ustrelil McDowella, — je rekel ter pokazal pri tem s svojim dolgim prstom na premogarja, ki je sedel mirno na svojem mestu, — tako kot da bi vzel človek smehljajoče se dete iz naročja matere ter ga hladne krvi zadavil.

Govoreč o obdolžitvi glede zarote je rekel:

— Nam ni treba dokazati, da so se ti možje zarotili, če so se pozneje združili v namenu, da pobijejo skebe. Mene ne briga, če niso nikdar storili nobenega nasilja. Zarotili so se, da napravijo konec kopanju premoga v Lester rovu, in ta zarota je imela za posledico umore. Vsak posameznik je kriv umora.

Sklep obrambe, da ne bo predložila nobenega argumenta, je prišel kot veliko presenečenje. Generalni pravdnik Brundage je prišel naravnost iz Chicaga, da nagovori poroto in državni senator Glen je tudi imel pripravljen svoj govor, a oba sta bila potisnjena na stran vsled te akcije zagovornikov premogarjev.

V ugotovilu, katerega so podpisali vsi odvetniki za obrambo se glasi:

— Nobenega argumenta za poroto ni treba. Podrobna obrazložitev samorazvidnih dejstev, — dejstev, ki kažejo na prepričevalen način nedolžnost ali nekrivdo, bi bila krivica za porotnike, sodišče ter davkoplačevalce tega okraja. Zadovoljni smo, da so ta dejstva znana poroti in javnosti ter smo iskreno prepričani, da bo oproščenje obtoženih naglo in gotovo.

ITALIJA KOT POSREDOVALKA.

Rim, Italija, 17. januarja. — Italija se je ponudila da nastopi kot posredovalka med Nemčijo in Francijo. (Koštrun v ulogi vrtnarja.)

NORKIN SPOZNAN KRIVIM UMORA

Beckerjev tovariš je bil spoznan krivim umora po prvem redu ter mora tudi on plačati z življenjem za zločin.

New York, 18. januarja. — Ruben Norkin, proti kateremu se je vršila v okrajnem sodišču v Bronxu razprava, da je bil sovdeležen pri umoru žene Abrahama Beckerja, je bil danes zjutraj spoznan krivim umora po prvem redu.

Slučaj je prišel včeraj zvečer malo pred deveto uro v roke porotnikov. Nekako ob poldveh danes zjutraj je dal načelnik porote obvestiti sodnika Gibbsa, ki se je malo poprej vrnil v sodnijsko poslopje, da so se porotniki zedinili glede pravoreka. Sodnik je zopet zavzel svoje mesto.

Objava pravoreka proti obtoženemu se je izvršila ob tri četrt na dve. Norkin je ostal popolnoma miren, ko je čul svojo usodo. Skrival je svoja čustva pod masko brezbrižnosti, katero je kazal tekom cele obravnave.

Njegova žena pa se ni znala obvladati. Čakala je na ne nekem bližnjem hodniku na potek stvari in časnikarji so jo obvestili, da je bil njen mož spoznan krivim umora po prvem redu.

— Ubijte tudi mene, ubijte tudi mene, — je kričala vsa iz sebe. Nato pa se je onesvestila in k zavesti so jo morali spraviti prijatelji in znanci, ki so jo obdajali.

Sodba bo izrečena v ponedeljek. Glasi se, da bo zagovornik Norkina takoj vložil priziv.

Porotniki so zavžili svojo večerjo ob osmih ter pričeli takoj nato s posvetovanji. Treba je bilo posebnega policijskega oddelka da vzdržuje red pri vhodu v sodnijsko poslopje. Ljudske mase, ki so čakale pred poslopjem ter v njem na izid procesa, so bile celo večje kot pri procesu proti Beckerju. Med nočnimi radovedneži je bilo seveda tudi dosti žensk.

Med radovednimi na koridorju je bila tudi Miss Libby Norkin, sestra obtoženega. Kakorhitro je izvedela za pravorek, je pohitela na ulico ter pričela psovati pomožnega okrajnega pravdnika Cohna, ki je imel celi slučaj v rokah. Sorodniki so jo morali odvesti s taksijem domov.

Norkin je drugi človek, ki je bil obsojen radi umora Mrs. Becker aprila meseca preteklega leta. Abraham Becker, mož umorjene je bil spoznan krivim pred par tedni, obsojen na smrt ter se že nahaja v smrtni hiši v Sing Singu.

RUMUNSKI PRINC ŽALUJE ZA KRALJEM.

Napol, Italija, 18. januarja. — Rumunski kronprinc Karol je preživel danes dolgo časa pri krsti, vsebujoči zemeljske ostanke njegovega tasta, prejšnjega grškega kralja Konštantina. Številni člani družine prejšnjega monarha, ki so bili poklicani semkaj vsled smrti Konštantina, so gostje vojvode d'Aosta.

Grška kolonija je soglasno sprejela resolucijo v kateri prosi vlado v Atenah za dovoljenje, da se položi truplo kralja Konštantina k večnemu počitku na Grškem.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Včeraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:

Razpošilja na sadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni čekovni urad in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je paš za hitro izplačilo najugodnejše.

300 kron ali	75 din.	$ 0.90
400 kron ali	100 din.	$ 1.20
500 kron ali	125 din.	$ 1.50
1,000 kron ali	250 din.	$ 2.70
5,000 kron ali	1250 din.	$13.00
10,000 kron ali	2500 din.	$25.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na sadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	$ 2.95
100 lir	$ 5.60
300 lir	$15.90
500 lir	$26.00
1000 lir	$51.00

Za pošiljatve, ki presegajo znesek dvajsettisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških delarjih glejte posebno oglas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

(Advertisement)

VSE POSTAJE V RUHR OKRAJU ZASEDENE

Francozi so prišli očividno do prepričanja, da ni varno iti tako naprej, kajti napeli so milejše strune. — Nikakih konfiskacij in nikakega prisilnega dela.

Essen, Nemčija, 18. januarja. Soglasno z nekim poročilom Reuterjeve agenture iz Essena, so zasedli Francozi danes zjutraj vse železniške postaje v Ruhr okraju. Poroča se, da to poročilo ni še potrjeno, da so zasedli Francozi tudi vsa poslovna mesta raznih premogarskih družb.

Essen, Nemčija, 18. januarja. Lastniki premogovnikov v Ruhr okraju, ki so včeraj zvečer pričakovali, da bodo danes zjutraj Francozi prevzeli njih rove, so bili danes zjutraj še vedno v posesti svojih rovov ter so izvedeli, da zapade zaplenilnim poveljem Francozov le premog, katerega se je že spravilo na površino.

Lastniki rovov so nadalje izvedeli, da bodo stavljeni pred vojno sodišče, mesto da bi jih vrgli v ječo, ker nočejo dobavljati Franciji premoga.

Ekonomska komisija Francozov se je zedinila glede politike, katero naj zasleduje. Radi pomanjkanja tehničnih izvedencev se izdi boljše, če se zapleni le premog, ki je bil že spravljen na površino ter pošlje v Francijo vse pošiljatve, namenjene za Nemčijo.

Tudi se je glasilo, da zavezniški narodi, posebno pa Združene države in Anglija z neodobravanjem na nameravano "konfiskacijo", o kateri je poročalo francosko časopisje.

Kakšno stališče bodo zavzeli delavci v slučaju zaplenjenja rovov je tudi vprašanje, ki zahteva resen razmislek od strani francoske ekonomske komisije. Vsakemu je jasno, da bodo zadeli Francozi na velike težkoče, če ne bodo hoteli nemški inžinirji nadaljevati s svojim delom.

Komisija mora posvetiti poleg teh stvari svojo pozornost še vprašanju, kako bi bilo mogoče organizirati izkoriščanje nemških gozdov na levem bregu Rena, potem ko je bilo to postopanje priporočeno od vlad Francije, Belgije in Italije. Ta korak imenovanih vlad je kaznilna odredba, ker je Nemčija zamudila dobaviti določeno množino lesa.

V nemških krogih razpravljajo resno o vprašanju, če ne bo morda kaka tretja sila, najbrž Združene države, posegla vmes, da napoti Francoze, naj umaknejo svoje čete ter pregovori Nemčijo, da bo zopet prevzela reparacijske obveznosti. V zvezi s tem pa se izjavlja, da ni še prišel čas za tako posredovanje od strani sile, ki ni direktno interesirana pri tem.

Berlin, Nemčija, 18. januarja. Nemški odpor proti francoskemu ultimatu postaja v Ruhr okraju vedno večji, kot poročajo časnikarski poročevalci, ki se mude tamkaj. Lastniki premogovnikov, delavci in delavski voditelji so enotni v svojem stremljenju, da izpolnijo svojo dolžnost napram Nemčiji.

Francija in Belgija sta očividno edina naroda, glede katerih noče Nemčija izpolniti odškodninskih dobav, kajti izjavlja se, da se ne bo motilo pošiljatev premoga v Anglijo, Italijo, Poljsko in Jugoslavijo.

☞ ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJ VEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH. ☜

AMERIŠKI MAJNARJI PROTI BOLJŠEVIKOM

United Mine Workers svari svoje člane v Novi Škociji pred moskovsko organizacijo. — Pravi, da ne morejo biti člani obeh organizacij.

Indianapolis, Ind. 17. januarja. — Mednarodni izvrševalni svet United Mine Workers of America je obvestil premogarje v Novi Škociji, da se ne morejo združiti z boljševiškimi mednarodnimi delavskimi organizacijami v Moskvi ter ostati istočasno člani organizacije United Mine Workers. Tako je bilo objavljeno danes v glavnem stanu premogarjev.

United Mine Workers organizacija se je s tem korakom obrnila proti radikalcem, ki skušajo po ruskem vzgledu "uničiti" ameriško delavsko gibanje ter staviti na njegovo mesto principe boljševizma.

V slučaju, da bi skušale prizadete kanadske krajevne unije iti naprej s svojimi poskusi, da se združijo z boljševiškimi mednarodnimi delavskimi organizacijami v Moskvi, so sklenili unijski voditelji preklicati njih sedanjo polnomoč, da kontrolirajo svoje lastne krajevne organizacije ter uveljavljajo in ustanavljajo nove v svojem ozemlju. Isto se je zgodilo v Kansasu pred dvemi leti, ko niso hoteli Aleksander Howatt državni predsednik in njegovi pristaši slediti splošni unijski politiki glede plačilnih dogovorov.

— Rdeča internacijonala, — je sklenil izvrševalni svet United Mine Workers, — ne odobrava le temveč tudi dejansko poziva delavce na poulične ustaje, demonstracije drhali ter nasilja. Ne odobrava pa principa sklepanja in vzdrževanja mezdnih kontraktov potom kolektivnega barantanja. Njen edini cilj je povzročati nesoglasje, razkol in uničevanje.

— Nobena skupina premogarske organizacije, — se je glasilo, — bi se ne mogla spojiti s to internacijonalo ter zadostiti hkrati ustavi in principom svoje lastne organizacije.

Premogarji distrikta v Novi Škociji so dvignili to vprašanje — se glasi, — ko so predložili izvrševalnemu odboru formalno prošnjo za dovoljenj, da se združijo z "rdečo internacijonalo". Nadaljna akcija v tej zadevi bo odvisna od tega, če se bodo premogarji Nove Škocije pokorili današnjemu sklepu izvrševalnega odbora.

PROROKOVANJE MEHIŠKEGA MENIHA.

Mexico City, 18. januarja. — Precej vznemirjenosti je med indijanskimi prebivalci vasi Mixcoac vsled izjave meniha Gebaro Rivera iz redu karmelistov, ki prebiva v oni vasi, da bo konec sveta dne 12. decembra 1954.

Menih temelji svoje prorokovanje na astronomska opazovanja, s katerimi se je pečal več let. On trdi, da je milenij na omenjeni datum gotova stvar.

Ker je visoko spoštovan, je povzročilo njegovo prorokovanje veliko razburjenje med lahkovernimi Indijanci.

PRISTAŠI DR. SUNA VLADAJO KANTONU.

Kanton, Kitajska, 17. januarja. Sile ki se zavzemajo za Sun Jat Sena odstavljenega predsednika južne kitajske republike so prišle včeraj v Kanton. Nadaljna armada, obstoječa iz Junan Kvansi čet, bo kmalu dospela semkaj.

SPOMLADI NE BO MAJNARSKE STAVKE

Delegatje, ki so se včeraj sestali v New Yorku, ne vidijo nobene sence stavke ter pričakujejo skorajšno odločitev. — Žele si dveletni kontrakt. — Dosedaj veljavna plačilna lestvica bo še zanaprej v veljavi. — Želje delodajalcev.

Poroča John J. Leary, Jr.

New York, 18. januarja. — Zastopnik United Mine Workers of America ter delodajalcev centralnega kompetitivnega polja se bodo sestali danes v hotelu Pennsylvania, da skušajo uveljaviti plačilno lestvico, ki naj bi postala pravomočna dne 1. aprila, ko bo ugasnil clevelandski dogovor, ki je končal premogarsko stavko lanskega leta.

Dejanski ni nobenega vprašanja glede plač, kajti obe strani sta se dogovorili, da bo sedaj veljavna plačilna lestvica trajala še naprej. Razmotrivalo se bo le o številu držav, ki bodo prizadete vsled dogovora ter dolžine časa, katerega bo dogovor kril. Glavna sporna točka je vprašanje, kako dolgo naj bo dogovor pravomočen.

Glede te točke je zahteval J. L. Lewis, voditelj premogarjev, dve leti trajajoč dogovor ter se glasi, da podpira to zahtevo tudi administracija predsednika Hardinga. Delodajalci pa bi imeli rajši kontrakt, ki bi potekel dne 1. aprila leta 1924.

Današnji sestanek, katerega sta sklicala predsednik Lewis in Phil. H. Penna iz Terre Haute, Ind., dolgoletni zastopnik delodajalcev na mezdnih konferencah, predstavlja gibanje, da se vrne industrija k običaju, ki je obstajal celih dvajset let, ki pa je bil opuščen v preteklem letu, da se namreč sklene kontrakt za polja, obsegajoča Indiano, Ohio in Illinois ter zapadno Pennsylvanijo. Na tem kontraktu so nato temeljili kontrakti vseh ostalih unijskih polja. Ker pa ni hotela priti Pennsylvanija na konferenco, je izbruhnila stavka dne 1. aprila preteklega leta.

Razen če bodo postali drugačnih misli preko noči, ne bodo zastopani delodajalci zapadne Pennsylvanije na tej konferenci, kar pa ne bo, po mnenju voditeljev na obeh straneh, nikakor preprečilo dogovora, ki bo obsegal ostale tri države. Kakorhitro bo dogovor sklenjen, se mu bo pridružila tudi zapadna Pennsylvanija, prav kot je storila to potem, ko je bila stavka preteklega leta uravnana v Clevelandu.

John Hammond, načelnik komisije, katero je pred kratkim imenoval predsednik Harding in ki ima nalogo dognati dejstva v premogarski industriji, bo najbrž nagovoril današnji sestanek. V sporočilu iz Washingtona pa se je glasilo, da je na svojem domu, ker se je prehladil.

ŽALOSTNA SMRT STARKE.

Harrisburg, Pa., 18. januarja. Mrs. Lewis Rosenmund, mutasta in vsa pohabljena, je zmrznila danes do smrti na dvorišču svojega doma v bližini Mifflin.

Mrs. Rosenmund je vstala zgodaj danes zjutraj ter odšla na dvorišče, dočim so njeni otroci, šest sinov in tri hčerke, vsi nemi, še vedno spali. Njen mož je odšel že preje na delo.

Izpodrsnilo se ji je in njene berglje so odletele tako daleč, da jih ni mogla doseči. V temperaturi, ki je znašala pet stopinj nad ničlo, je ležala več kot eno uro, ko se je eden njenih sinov zbudil ter jo pričel iskati, ker jo je pogrešal. Ko jo je našel, je še živela, a umrla je par minut pozneje.

PAPEŠKI DELEGAT BO OKREVAL.

Rim, Italija, 18. januarja. — Nadškof Peitro Fumasoni-Biondi, pred kratkim imenovani apostolski delegat v Združenih državah, je okreval od napada gripe ter upa, da bo mogel dne 27. januarja odpotovati proti Washingtonu.

PREISKAVA PROTI KLANCEM

Bastrop, La., 18. januarja. — Država je bila danes pripravljena predložiti dokaze kojih namen je ugotoviti identičnost članov našemljene tolpe, ki je odvedla Watt Danielsa ter Thomas Richardsa dne 24. avgusta preteklega leta. — Tako je izjavil generalni pravdnik Coco.

Sedemnajst prič je bilo na razpolago. Odkar se je pričelo zaslišanje, so bila ponovno navedena imena številnih, ki so pripravljeni nastopiti kot priče.

Važne dokaze v zvezi z umori Daniela in Richardsa je dobila baje vlada v New Orleansu in sicer vsled aktivnosti, ki so sledile konferencam, ki so se vršile tam med polkovnikom Shentonom, načelnikom divizije justičnega departmenta v New Orleansu; A. Farlandom, načelnikom zveznih agentov, ki preiskujejo Morehouse umora ter nadaljnimi agenti.

Izvedelo se je iz zanesljivega vira da so odšli agenti v Arkansas in pozneje v Bastrop, kjer so iskali priče, katere je želela tukaj država.

Priče so izjavile, da so pripravljene pričati, vključujejo nekega trgovca potnika, ki pravi, da je videl tovorni avtomobil, vsebujoč trupla umorjenih mož, zastražen od zašemljencev na bregu jezera La Fouche v noči umora.

Agenti so dobili tudi licenčno številko dotičnega avtomobila ter številko motorja.

VAŽNA ODLOČITEV GLEDE JAPONSKIH GEJŠ.

Tokio, Japonsko, 18. januarja. Sodišče v Osoki na Japonskem je pred kratkim podalo odločitev, ki pomenja prostost in večjo srečo za tisoče japonskih deklic. Ta odločitev je razventega zadela korenike gejša sistema ter omajala tradicijo, ki je tako stara kot zgodovina Japonske same.

Odločitev se tiče navade, da se potom kontrakta zaveže deklica v starosti od sedmih do dvanajstih let, da obiskujejo šolo za vežbanje gejš. Denar katerega izda lastnik šole, plača pozneje deklica iz svojega zaslužka kot gejša.

Sklep izjavlja, da ni v bodoče nobena deklica vezana vsled kontrakta, ki je bil sklenjen brez njenega dovoljenja ter uveljavljen proti njeni volji. Razventega je tak kontrakt po mnenju sodnikov nemoralen ter vsled tega neveljaven. S tem je izginil starodaven slikovit orijentalski običaj, ki je držal v preteklosti tisoče in tisoče deklic v dejanskem suženjstvu.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

Slovenic Publishing Company

(A Corporation)

FRANK SAKSER, President — LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

ALLIED PRINTING TRADES UNION LABEL COUNCIL NEW YORK CITY 666

PROCES PROTI PREMOGARJEM

Proces proti petim unijskim premogarjem, obtoženim, da so se udeležili izgredov in masakriranja rovskih biričev in skebov vHerrinu junija meseca preteklega leta, se bliža koncu.

Ko pišemo to, je bila cela zadeva že izročena poroti. Težko je reči vnaprej, kakšen pravorek bodo oddali možje, ki so bili poklicani, da sodijo o krivdi in nekrivdi petih mož, sedečih na zatožni klopi.

Zanimiv pa je bil konec obravnave v sodni dvorani.

Okrajni državni pravdnik je imel svoj zaključni "fenomenalni" nagovor na porotnike, v katerem jih je pozval, naj spoznajo obtožene krivim umora po prvem redu.

Malo je manjkalo, da niso lile solze po licu okrajnega pravdnika, ko je opisoval trpljenja ubogih najetih banditov in skebov, kojih življenja so neprestano ogrožali ti krvoločni in prešerni unijski premogarji.

Krokodilske solze je pretakal nad usodo enonogega rovskega superintendenta McDowella, o katerem je rekel, da so ga peljali unijski premogarji na morišče kot nedolžno, nič hudega sluteče jagnje.

Na dramatičen način je vzkliknil:

"To je tako kot da bi iztrgali smehljajoče se dete iz naročja matere ter ga zadavili brez usmiljenja."

Ali si morete predstavljati večjo lopovščino in večjo nesramnost kot jo je kazal ta prvoboritelj priviligiranega kapitala?

To nedolžno jagnje, ta McDowell, je bil isti, ki je kazal številnim, kateri so nastopili kot priče tekom procesa, svojo orožarno v kompanijski kanclijii ter v kompanijskem skladišču, in rekel, da so te strojne puše, te ročne bombe pripravljene za unijske premogarje. Napram neki priči se je izrazil: "Z eno samo tako ročno bombo lahko ubijete deset tisoč ljudi."

To je seveda pretirano, a njegove besede kažejo, kakšno jagnje je bil ta človek, ki je dobil pozneje svoje v polni meri zasluženo plačilo.

Okrajni pravdnik je tudi rekel v svojem govoru, da je imel Lester, lastnik površinskega rova, pravico obratovati svoj rov s skebi.

Da, imel je pravico storiti to, a ni imel pravice zastavljati pota s svojimi banditi, šikanirati stavkarje ter pretiti s smrtjo vsakemu, ki se je drznil približati rovu na gotovo razdaljo.

Izzivanj, poniževanj in pretenj ni bilo ne konca ne kraja, in dotedaj mirnim, potrpežljivim premogarjem, ki so morali trpeti, stradati, da si tem potom pribore boljšo bodočnost, stalnejši zaslužek, je konečno zavrela kri.

Ni bilo lepo, kar so storili, a človeško razumljivo, če pomislimo, koliko tisoč unijskih delavcev je že padlo pod krogljami najetih banditov velekapitala, ne da bi našel le en sam tak umor zadoščenje pred človeško pravico.

Dokazi, katere je navedla država proti obtoženim, so skrajno pomanjkljivi in vsled tega upamo, da bodo možje oproščeni.

Dopisi.

Willock, Pa.

Blaž Drexler, o katerem je bilo zadnjič poročano, da se je hudo poškodoval pri delu, je umrl. Zapušča mlado vdovo in pet malih otrok, katerih najstarejši je star osem let, najmlajši pa še eno leto ne.

Dela se slabo, ker manjka železniških voz.

Vas pozdravlja vaš stari naročnik Math. Oset.

Monessen, Pa.

Delavski položaj tukaj je jako zadovoljiv. Dela se s polno paro. Delavcev primanjkuje, zato gospodje bossi niso več tako sitni kot so bili včasih. Seveda, družba skrbi, da miljonarji ne bomo vseeno ne.

Društvo Jezus Prijatelj Malenih JSKJ. lepo napreduje. Naša naselbina šteje sedem družin in par fantov.

Rojak Frank Tetelj iz Farrell, Pa., si je zbral za družico hčerko rojaka Johna Grezuti. Svatba se je vršila 13. januarja. To je bila prva slovenska svatba v Monessen, ki se je vršila v najlepšem miru ob veliki zabavi. Svatbe so se udeležili rojaki iz okolice, tudi naš stari rojak in prijatelj Frank Kramar iz Farrell je bil poleg. On pa nas ne pozabi, ker je živel med nami par let. Mladima poročencema želimo obilo sreče v Farrellu, kjer se bosta naselila. Franeka je bilo med nami zelo priljubljena, zato upamo, da bo dobila obilo prijateljic tudi v Farrellu.

Vsem čitateljem Glasa Naroda lep pozdrav. Naročnik.

Kmetska fanta napadalca.

Učitelj pri Sv. Križu Josip Jerele je bil v Gabrovki, ko se je ponoči iz Moravč vrnil k Sv. Križu, od dveh moških napaden in s kolom težko ranjen na glavi. Kot osumljenca so orožniki aretirali dva kmetska fanta ter ju ikročili pristojnemu sodišču.

Iz Slovenije.

"Orjuna" in dr. Šusteršič.

Poročali smo, da se je vrnil iz Švice v Ljubljano bivši deželni glavar kranjski dr. Ivan Šusteršič. Ob tej priliki je oblastni odbor "Orjune" (narodno čuteče mladine) za Slovenijo priobčil v "Jutru" odprto pismo sledeče vsebine: Drju Ivanu Šusteršiču, bivšemu deželnemu glavarju Kranjske. Ob Vašem povratku v Jugoslavijo štejemo si v dolžnost izjaviti v imenu jugoslovanskih nacionalistov, da se še spominjamo, da smo Vas pri svoji borbi za protiavstrijsko orientacijo Slovencev vedno srečali na čelu naših nasprotnikov. Ne pozabljamo, da ste v dnevih narodove preizkušnje, ko nas je dramil prvi revolucionarni strel v Sarajevu na končno borbo, izrabili do besnosti Vaš položaj in Vaše sposobnosti, da ste zavedli večino Slovencev v tabor habsburških janičarjev. V zadoščenje nam je, da dejstva — Vaše lastne izjave in Vaša vrnitev — manifestirajo izdajalsko delovanje skozi desetletja. Z ozirom na dejstvo, da se nahajajo v naši državi še večji izdajalci, kateri vršijo svoje žalostno in izdajalsko delo še dandanes, Vas puščamo v miru, pač pa bomo bdeli nad vsakim Vašim korakom.

Izpremembe v vojaški službi.

Za načelnika generalštaba Šumadijske divizijske oblasti je imenovan generalštabni podpolkovnik Rudolf Lukanc, dosedaj na službi v štabu III. armijske oblasti. — Reaktivirani major Milan Grebenc je dodeljen na službo v Šabačko vojno okrožje; administrativni podporočnik Leopold Pikl pa intendantskemu odseku oddelenja za mornarico. — Sprejeta je bila ostavka na državno službo: intendantskemu kapitanu II. razreda Josipu Mavriču, podporočniku Ctiboru Bloudeku in art. podporočniku Vilku Pavlinu.

Imenovanje v državni službi.

Inspektor tretjega razreda Fran Cigoj je imenovan za inspektorja drugega razreda v upravi za zaščito industrijske svojine.

Celjska industrijska podjetja v krizi.

Kakor smo že poročali, skrči tovarna Westen v Gaberju pri Celju obratovanje na 4 dni v tednu. Tvrdka "Cinal", last Kürbischa v Celju, je odpustila 15 delavcev. Delavstvo odpušča tudi Pertinačeva tovarna, ker mora vsled stagnacije v kupčiji skrčiti svoje obratovanje.

Drž. podpora blejskemu društvu.

Z Bleda poročajo: Tukajšnje "Podporno društvo šole deških ročnih del" je prejelo od ministrstva za socialno politiko znatno denarno podporo, s katero bo moglo svoje plodonosno delovanje še bolj razviti. Društvo je izreklo ministru dr. Žerjavu za posebno naklonjenost, ki jo posveča ročnemu pouku naše mladine, svojo iskreno zahvalo.

Iz našega jezika se norčujejo.

Iz Celja poročajo: Nekatere tukajšnje nemške odvetniške pisarne se naravnost norčujejo iz našega državnega jezika. Njihove vloge so v tako zmrevarjeni slovenščini, da dostikrat ni mogoče posneti prave vsebine. Ako se že sami ne potrudijo, da bi se po štirih letih obstoja naše države naučili dobro jezika, naj nastavljajo vsaj jezika zmožno uradništvo. Ker vemo, da se to dogaja le iz omalovaževanja našega naroda, zahtevamo od vseh državnih uradov, a tudi od zavednih pridobitnih krogov, da vse take dopise a limine odklanjajo. Z doslednostjo jih bomo že spametovali in naučili dostojnosti.

Gojenje narodnega sloga.

Iz Ljubljane se poroča: V zadnjem času se opažajo razveseljivi pojavi na polju naše obrti, ki je začela pospeševati narodni slog. Krasni so izdelki, ki jih je razstavila podjetna trgovina Marija Ticar v Šelenburgovi ulici in ki so izdelani po navodilih priznanega veščaka na polju narodnega sloga profesorja Sršča. Tu vidimo razstavljene velike in male krožnike iz lesa, ki služijo enako za domače potrebe, kakor tudi za stanovanjski okras. Razstavljene so velike in majhne vaze, lončki kajgljice, vse pestro poslikane z motivi, kakor smo jih bili navajeni videti na naših kmetskih škrinjah, oknih, vratih itd. Prof. Sič izda v kratkem v obliki dosedanjih publikacij o narodnih vezeninah ilustrirano zbirko slovenskih skrinj, iz katere bodo črpali naši mizarji, tesarji, pa tudi slikarji nebroj v resnici narodnih motivov. Po posredovanju prof. Siča se je našel v Ljubljani podjetni sobni slikar g. Božič v Trnovem, ki je izdelal in založil vzorce za sobne slikarje v narodnem slogu. Zopet nov razveseljiv korak v narodni osamosvojitvi tudi na umetniško-obrtnem polju! Želeti je, da izginejo že enkrat iz novih hiš in stanovanj razne secesionistične grozovitosti, ki so danes že postale nemoderne. Vzorce je pregledal prof. Sič in jamči njegovo ime za to, da so ornamenti resnično pristno narodni in okusni.

Nova meščanska šola.

Iz Slovenske Bistrice poročajo: Mestni občinski odbor je sklenil, da se z vso vnemo dela za ustanovitev meščanske šole. Mestna občina dá na razpolago poslopje, za kritje šolskih potrebščin se bode apeliralo na prebivalstvo slovenjebistriškega okraja potom nabiralnih pol. Vzdrževanje šolskega poslopja naj bi prevzel okrajni zastop. Izvolil se je tozadevni odbor iz občinskih odbornikov: Franc Karbaš, dr. Josip Pučnik, Miroslav Pirkmaier in Hinko Gril. Ta odsek bo vse natanko proučil ter takoj stopil v stik z merodajnimi faktorji. Nujna potreba je, da se meščanska šola otvori že s prihodnjim šolskim letom.

Smrtna kosa.

V Radovištu v Macedoniji je umrl naš rojak Ivan Orehek, major pri 43. pehotnem polku.

Pri Sv. Barbari v Slov. goricah je umrl Josip Kranjc, trgovec in posestnik. Pokojnik ostavlja ženo s hčerkico. Bil je naprednega mišljenja ter je imel odprte roke in usmiljeno srce do ubogih in šolarčkov. Delil jim je šolske potrebščine in pridnim sladkočke. Bil je izboren krajni šolski ogleda. Za razna društva je imel pripravljen obolus in nikdar ni zaprl srca invalidom. Svojčas je bil v Ljubljani pri šišenskem Sokolu izvršujoč redni član, pri katerem je bil tudi izboren trobentač in vrl tamburaš. Med vojno je mnogo prestal na fronti kot četovodja.

V Ljubljani je umrl Anton de Schiava, posestnik in gostilničar, v 78. letu starosti.

V Kranju je umrl Franc Reyer, finančni komisar v pokoju.

Neprevidna vožnja.

Z veliko hitrostjo je vozil po ljubljanskih ulicah veletrgovec g. Janko Popovič. Na Rimski cesti se je voz prevrnil in Popovič je padel tako nesrečno, da je obležal nezavesten na tleh. Dobil je težko poškodbo na glavi. Z rešilnim vozom so ga prepeljali na njegov dom na Bleiweisovi cesti.

Nevaren uzmovič pod ključem.

Celjska policija je zaprla nevarnega tatu, ki se je izdal za Franca Vidmana. Njegova identiteta še do danes ni dognana. Pač pa je celjska policija medtem izvedela za njegovega kompanijona, nekega Štefana Denkoviča v Rogaten, ki se bavi z mešetarijo. Našla je pri njem in njegovi ženi celo vrsto sumljivega blaga. Bil je takoj aretiran. Ugotovljeno je doslej tudi, da so vsi Vidmanovi dokumenti potvorjeni. Preiskava se vrši.

Imenovanje.

Davčni upravitelj Anton Jurgelj pri finančnem ravnateljstvu v Mariboru in davčni upravitelj Lovro Kuharič pri davčnem uradu v Mariboru sta bila imenovana nadupraviteljem.

Za jetniškega zdravnika pri višjem deželnem sodišču v Ljubljani je imenovan dr. Leon Travner.

Žrtev eksplozije.

Mariborski puškar Čutič, ki je ponesrečil pri znani eksploziji smodnika v svoji delavnici, je po večdnevnih groznih mukah umrl v bolnici. Bil je po vsem telesu tako ožgan, da so zdravniki na njem komaj našli dovolj zdrave kože za injekcije. Vzrok eksplozije pri Čutiču se še vedno ni mogel dognati.

Peter Zgaga

Šušteršič se je vrnil v domovino.

Časopisje poroča, da je mož precej strt, slab, izžet in da se je čisto umiril.

Iz svojih otroških let se spominjam naslednjega dogodka:

— Nekega jesenskega jutra je bruhnila po vsej okolici novica, da bodo prignali Tržačanko.

Tržačanka pravijo v našem kraju deklici, ki je šla v Trst v namenu, da kaj denarja zasluži, pa pride končno do prepričanja, da je lažje in boljše, prodajati se za denar.

Ponavadi so taka dekleta ob svojem odhodu lepa, polna življenja. Pozneje se parkrat vrnejo — v kočiji, v svili in demantih. Potem ni dolgo časa, leta in leta nobenega sledu o njih. In slednjič pride drobna karta v komun, da bodo to in to pripeljali, da je odtuintu doma ter ji bo treba dati na stara leta živež in kot.

Vsi smo šli gledat Tržačanko. Dospela je s pošto v spremstvu žandarja. Njena obleka: par ogulienih židanih cunj. Na nogah: pošvedrani gosposki šolni; frizura: visoka in par obledelih pandljocev v nji; obraz: izčrpan in razoran. V vsaki potezi je grob začrtan. V upadlih očeh se še vedno svetlika poželjenje. Toda ta pogled ne najde odseva in se pred vsakim poštenim povesi.

Potem je hodila od hiše do hiše. Sedela je za pečjo in jedla, kar so ji dali.

Govorila ni z nikomur. V nevidno daljo je bulila in uživala ob spominu na svoje prejšnje užitke.

Poštenjak se ni zmenil zanjo. Le včasih, ko so bili razposajeni fantje opiti, so se obnjo izpodtikali. Sempatam se je kdo med njimi tako izpozabil, da je po njeni kompaniji zahrepenel. Ob takih prilikah je zakipela vsa njena notranjost. S pasjo ponižnostjo je bila pripravljena ljubiti človeka, ob kogar bi v dneh svoje slave niti šolna ne obrisala.

Kakorhitro se je pa o fantu kaj takega izvedelo so ga izključili vsi drugi iz svoje srede. Bil je nji podoben in še slabši kot ona.

Ob smrti je Tržačanka ponavadi še enkrat proklela domovino, na katero je že tako leta in leta pljuvala.

Proklela je domovino, ki jo je iz pomilovanja ne pa iz ljubezni sprejela vase.

To sem mislil, ko sem čital, da se je Šušteršič vrnil.

Vse njegovo življenje je bilo polno izdajstva, tajba svojih in klečeplazenja pred drugimi. In ko so ga konečno odpodili že z vsakega praga, se je vrnil.

Pa že vsaj ne bodo komu imponirale njegove zlate kolajne, ki jih je dobil na dvoru našega zatiralca?

Pa že vsaj ne bo kdo mislil, da se mu v Jugoslaviji spodobi sedež, katerega so mu vojne razmere na Dunaju izpodnesle?

Toda, stoj misel! Vse je mogoče.

Pravijo, da je Amerika dežela nevrjetnih možnosti.

Jaz bi rekel, da je Jugoslavija.

To domnevo je najprej Wrangel potrdil, sedaj jo pa Šušteršič potrjuje...

* * *

Listnica.

A. B., Chicago. — Ne, sedaj ga še nimajo. Žalostno, kaj ne!

OJAKE opozarjamo, da je cena za "Slovensko-Ameriški Koledar" ista za Jugoslavijo kot za Ameriko — 40 centov.

Pošljite nam sveto in naslov svojega prijatelja v starem kraju in poslali mu bomo knjigo naravnost.

Jugoslovanska Katoli. Jednota

Ustanovljena l. 1898 — Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik: RUDOLP PERDAN, 523 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik nezapisanih smrtnin: JOHN MOVERN, 413 — 12th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 143 E Ohio Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIČ, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor.

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor.

VALENTIN PIRC, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 539 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARC, 538 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi s 5 člani ali članicami.

Iz Jugoslavije.

Usoda stražnikov Zanelline vlade.

Reški redarji, ki so zapustili skupno s predsednikom Zanello in njegovo vlado Reko, so se nastanili v Ogulinu v Slavoniji, dočim so njihove rodbine ostale na Reki. Kot poročajo hrvatski listi, so sedaj fašisti pričeli izganjati z Reke vse rodbine onih reških redarjev, ki se nahajajo na jugoslovanskem teritoriju, in to v času, ko šef teh fašistov signor Mussolini zatrjuje, da hoče lojalno izvesti rapallsko pogodbo.

Fond za brezposelne.

Kot se poroča iz Beograda, je ministrstvo socialne politike izdelalo naredbo, s katero se ustanavlja fond za brezposelne v slučaju industrijske krize.

Zadnji iz stare generacije.

V Dubrovniku je umrl v 84. letu svoje starosti Jerko Natali, sodnik v pokoju in nekdanji poslanec v dalmatinskem saboru. Pokojnik je bil vnuk glasovitega Ivana Natalija, vodje dubrovniške vstaje leta 1813—1814, v boju za osvoboditev dubrovniške republike. Bil je strie znanih rodoljubov dr. Čingrija in Luke Bona in zadnji moški potomec svoje hiše. Neizmerno je bilo njegovo veselje, ko je doživel osvoboditev in ujedinjenje trojmenega naroda.

Roparski umor.

Iz Novega Sada poročajo o drznem dvojnem roparskem umoru. Posestnikov sin Milorad Letić in domači hlapec Rado Cvekanov sta na novosadskem trgu prodala dva pitana prašiča ter se s skupilom s 7000 dinarjev z vozom odpeljala proti domov. Komaj par kilometrov od mesta sta postala žrtev groznega zločina. Kakor se je ugotovilo, je med vožnjo ropar prisedel zadaj na voz ter z revolverjem ustrelil najprej hlapca, potem pa mladega Letića. Potem je obe žrtvi oropal in izginil brez sledu.

Velika tatvina kokaina in morfija.

V skladišču delniške družbe "Isis" v Zagrebu je zmanjkalo zadnji čas mnogo medikamentov in kemikalij, zlasti kokaina, morfija, santonina in kodeina. Izginilo je tudi 17 poštnih paketov, ki so bili pripravljeni za odpravo raznim lekarnam. Škoda znaša nad 100,000 dinarjev. Preiskava je dognala, da sta tatvino izvršila bivši družbeni nameščenec Boris Putkiewiez iz Grodna na Poljskem in bivši laborant Emil Kovačević. Oba sta bila izročena sodišču.

Prvi morfinist pred sodiščem.

Pred sodnim stolom v Zagrebu se je vršila prva obravnava proti obtožencu, ki je zagrešil delikt kot morfinist. Nedavno so zagrebški listi poročali o izgredu morfinista Carlija v neki zagrebški lekarni. Ravno isti Carli je bil pred kratkim izročen sodišču zaradi defravdacije, ki jo je izvršil na škodo svoje gospodinje, ki mu je izročila zlate uhane, da jih proda. Carli je uhane prodal, skupilo pa si je večjim delom pridržal. Obtoženec je pri obravnavi izjavil, da je del skupila porabil za nakup morfija, ker ni imel svojega denarja; sicer pa da je imel namen, gospodinji povrniti porabljeni denar. Carli je tip morfinista psihopata, ki uživa morfij že deset let. Njegova koža izgleda na gotovih mestih kakor rešeto — od vbodov igle, s katero si je injiciral morfij. Njegovo obnašanje je zelo čudno, vnanjost neprikupljiva. K razpravi je bil povabljen strokovnjak psihiater dr. Herceg, ki je očrtal delovanje morfija na človeški organizem, na človeško voljo ter izjavil, da se taki tipi vedno nahajajo pred nepremagljivo skušnjavo. Državni pravdnik je z ozirom na zdravniško izjavo odstopil od obtožbe. Carli je 37 let star, magister farmacije, zdaj režiser Jugoslov. filmske industrije.

Plenilci tovornih vagonov pod ključem.

Kakor iz Zagreba poročajo, so se na zagrebških kolodvorih v zadnjem času vedno pogosteje dogajale tatvine v tovornih vagonih, ni se pa moglo tatovom priti na sled. Ugotovilo pa se je, da vrši tatvine večja tolpa po dogovoru in sporazumu. Tolpa je kradla le v vagonih, v katerih se je nahajalo blago večje vrednosti, kakor moka, sukno, platno, tobak, sladkor, usnje itd. Šele zadnjič, ko je krojaču Pragerju na zagrebškem kolodvoru bilo ukradeno angleškega sukna za 25,000 dinarjev, se je posrečilo priti plenilcem na sled; bili so to železniški uslužbenci. Doslej je bilo aretiranih 7 oseb. Našlo se je pri njih blaga za 250 tisoč dinarjev. Dva aretiranca sta bila nameščena kot paznika, a začela sta streljati šele potem, ko so tovariši že odnesli ukradeno blago. Potem sta se izgovarjala, da so tatovi že ušli. Aretirance so izročili sodišču. Preiskava se še nadaljuje.

Brezplačna vožnja do Pasteurjevih zavodov.

Beograjsko časopisje poroča, da je prišlo med ministrstvom za narodno zdravje in prometnim ministrstvom do sporazuma, glasom katerega imajo vse one osebe, ki so ugrizene od steklih živali in ki potujejo na zdravljenje, brezplačno vožnjo na železnici ali parobrodu od prve postaje do najbližjega Pasteurjevega zavoda.

Katastrofalen potres v Srbiji.

Dne 8. dec. ob 5. uri 22 minut zjutraj so parati seismološkega zavoda v Beogradu zabilježili potres v oddaljenosti 400 kilometrov od Beograda. Bilo je osem zaporednih sunkov. Vibracija je trajala 32 minut. Potres se je čutil tudi v Beogradu in Zagrebu. Po došlih poročilih je bilo vsled potresa prizadeto zlasti bitoljsko in obridsko okrožje. Posebno velika je materijalna škoda med Bitoljem in Štipom v južni Srbiji.

Nove stavbe v Beogradu.

Beograjska občina je dobila ponudbo nekega tehničnega biroja, ki bi bil pripravljen z nekim nemškim konzorcijem graditi nove stavbe na račun reparacij.

Prosper Mérimée:

Karmen.

(Nadaljevanje.)

— Slabo prenočišče za človeka vaše vrste, gospod. . . Tudi jaz pojdem tja, in ako mi dovolite, da vas spremim, lahko jašemo skupaj.

— Drage volje, — sem dejal ter zajezdil konja.

Vodnik, ki mi je držal stremen, je spet pomežiknil. Skomignil sem z rameni, kakor bi mu hotel zatrditi, da sem povsem brez skrbi; tako smo se odpravili.

Antonijeva skrivnostna znamenja, njegova vnemirjenost in toinono, kar je bilo ušlo neznancu, zlasti pa tistih trideset prejšnjih milj ter malo verjetni razlog, ki ga je navedel zanje — vse to je bilo že ustalilo moje mnenje o sopotniku. Nič več nisem dvomil, da imam posla s tihotapcem, ako ne celo z razbojnikom, a kaj zato. Poznal sem dobro španski značaj in vedel dokaj zanesljivo, da se mi ni bati pičesar od človeka, ki je pušil in jedel z menoj. Njegova gola nazočnost je pomenila zame gotovo varstvo pred vsakršnim nezdravim srečanjem. Sicer pa sem bil zadovoljen, da imam priliko spoznati, kaj in kakšen je pravzaprav razbojnik. Takšnih ljudi ne vidiš vsak dan in bližina nevarnega bitja ni brez mikavnosti, posebno ako čutiš, da si ga ukrotil in udomačil.

Upal sem pripraviti neznanca polagoma do tega, da bi se mi odkril, in vzlic vodnikovem mežikanju sem napeljal besedo na cestne roparje. Razume se, da sem govoril o njih s spoštovanjem. Tiste čase je deloval v Andaluziji znameniti razbojnik po imenu Jose-Maria, čigar slavni čini so šli od ust do ust. — Pa ne da bi jahal z Josejem-Marijo? — sem ugibal sam pri sebi. . . Pripovedoval sem mu zgodbe, kar sem jih vedel o tem junaku — bile so itak vse v njegovo hvalo — ter izrazil nazadnje odkrito svoje občudovanje do njegove hrabrosti in njegovega velikodušja.

— Jose-Maria je navaden malopridnež, — je mrzlo rekel i jec.

— Ali se sodi prav, ali govori tako le iz prevelike skromnosti? — sem se vprašal v mislih, zakaj po dolgem opazovanju tega sopotnika se mi je nazadnje res zazdelo, da utegne biti Jose-Maria. Čigar tiralico sem videl nabito na vratih marsikaterega andalužkega mesta. . . Da, on je. . . Lasje plavi, oči sinje, usta velika, zobje lepi, roke majhne; fina srajca, iršunast telovnik s srebrnimi gumbi, golenice od belega usnja, rdečkast konj. . . Nič več ni dvoma! Toda spoštujmo njegov inkognito!

Dospeli smo do krčme. Bila je takšna, kakor mi jo je slikal, to je, izmed najzanikarnejših, kar sem jih kdaj naletel. Ena sama velika izba je služila za kuhinjo, obednico in spalnico, vse hkrati. Kurili so na ploščatem kamnu sredi izbe in dim je uhajal skozi luknjo, ki je bila napravljena v strehi; če točneje bi rekli, da se je zbiral v gostem oblaku nekaj čevljev nad zemljo. Ob steni si videl razgrnjenih po tleh pet ali šest starih odej za mezge; to so bile postelje za popotnike. Dvajset korakov od hiše, ali bolje, edine izbe, ki sem jo pravkar opisal, je stala nekakšna lopa, ki je nadomeščala hlev. V tem ljubkem bivališču ni bilo — vsaj tistikrat ne — žive duše razen stare ženščine in desetletnega ali dvanajstletnega dekletca; obedve sta bili sajaste polti in oblečeni v strahovite cunje. — Evo, sem si dejal, evo ti vsega, kar je ostalo od prebivalstva starodavne Boetske Munde! O Cezar, o Sekst Pompej! To bi strmela, ako bi se vrnila na svet!

Ko je starka zagledala mojega tovariša, ji je ušel presenečen vzklik.

— Ah, — je viknila, — senjor don Jose!

Don Jose je zgrbančil obrvi ter vzdignil roko v oblastni gesti, ki je takoj zaprla starki usta. Jaz sem se obrnil k vodniku ter mu dal skrivaj znamenje, da ne potrebujem nikakih opozoril o možu, s katerim sem namenjen prenočiti. Večerja je bila boljša nego sem se nadejal. Na majhni, jedva čevelj visoki mizici so nam podali staro pečelina, kuhanega z rižem in obilico nageljnovega popra, nato poper v olju in končno nekakšno poprovo salato, ki ji pravijo "gazpače". Ta tri krepko začinjena jedila je bilo treba pogosto zamočiti iz meška, v katerem se je našlo prelestno montiljsko vince. Po jedi sem zagledal mandolino, ki je visela na zidu; v Španiji najdeš mandolino povsod. Vprašal sem dekletce, ki mama je streglo, ali zna igrati nanjo.

—Ne, — je odgovorila; — toda don Jose igra tako dobro.

— Bodite tako ljubeznivi, — sem se obrnil k njemu, — in zapojte mi kaj; strastno sem vnet za vašo narodno glasbo.

— Ne morem se upirati prijaznemu gospodu, ki me gosti s tako izvrstnimi smotkami, — je vzkliknil don Jose z dobrovoljnim obrazom.

Velel si je dati mandolino in zapel, spremljaje se sam. Glas mu je bil sirov, a vendar prijeten, napev otožen in čuden; besede nisem razumel nobene.

—Ako se ne motim, — sem mu dejal, — je pesem, ki ste mi jo zapeli, tuja, ne španska. Podobna je "zorzikom", ki sem jih slišal v provincijah, in besedilo mora biti baško. (Baški so prebivalci obeh pobočij zapadnih Pirenej, na španski in na francoski strani. Ti drzni gorci govore svoje posebno, baško narečje, ki ni sorodno nobenemu sosednih jezikov.) —

— Da, — je odgovoril don Jose z mrklim obrazom.

Položil je mandolino na tla, prekrižal roke in se zazrl z izrazom čudne otožnosti v ugašajoči ogenj. Leščerba na mizici mu je svetila v plemeniti in vendar divji obraz, ki me je spominjal Miltonovega Satana. Kakor on, je premišljal nemara tudi moj tovariš o bivališču, ki ga je moral ostaviti, in o izgnanstvu, ki si ga je nakopal za svoj greh. Poizkusil sem oživiti razgovor, toda ni se mi posrečilo, tako zelo je bil zatopljen v svoje žalostne misli. — Starka je ležala v kotu izbe, skrita za luknjasto odejo, ki je visela preko napete vrvice. Tudi dekletce je bilo sledilo v to zatišje za lepi spol. Moj vodnik je tistikrat vstal ter me povabil s seboj v hlev; toda don Jose se je zdrznil pri tej besede, kakor bi ga vrglo iz spanja, in ga osorno vprašal, kam gre.

— V hlev, — je odgovoril vodnik.

— Čemu? Konji so že dobili klajo. Spi tukaj, gospod ti dovoli.

— Bojim se, da ne bi bil gospodov konj bolan, in rad bi, da bi ga gospod pogledal. Morda ve on, kaj treba storiti ž njim.

Videlo se je, da hoče Antonio govoriti z menoj na samem; tu da jaz nisem maral zbuditi v donu Joseju sumnje, zakaj v najinem sedanjem položaju se mi je zdelo najbolj umestno, kazati mu popolno zaupanje. Rekel sem tedaj Antoniju, da se prav nič ne razumem na konje in da se mi hoče spati. Don Jose je šel ž njim v hlev; kmalu se je vrnil sam. — Dejal mi je, da ni konju nič, le mojemu vodniku se zdi žival neznansko dragocena; drgne jo s svojim telovnikom, da bi se spotila, in misli ostati pri tem mikavnem opravilu vso noč. Jaz sem se bil zleknil med tem po odejah za mezge, zavihši se skrbno v svoj plašč, da se jih ne bi dotaknil. Don Jose me je poprosil odroščenja, da se mi drzne pridružiti, in legel pred vrata; prej pa je premenil kapico na svoji trombači ter jo skrbno vteknil pod bisago, ki mu je nadomeščala zglavje. Pet minut potem, ko sva voščila drug drugemu lahko noč, sva oba trdno zaspala.

(Dalje prihodnjič.)

En kvart na dan za zdravje

Narava je preskrbela mleko, popolno hrano, da vas obrani zdrave in zmožne.
Sami sebi ste dolžni, da ga izpijete na dan en kvart v svrho zdravja.
In če se zanimate za mleko pristne, visoke kakovosti, si izberite Bordenovo Grade 'A'.

BORDEN'S
Farm Products Co., Inc.
Franklin 1423

Skrivnostni Sir Bazil Zaharov.

Poroča **John Stuart.**

Javno časopisje je v zadnjih par tednih večkrat omenilo Sir Bazil Zaharova, in tisoči čitateljev so brez dvoma prvikrat izvedeli, da živi človek, ki je znan kot "skrivnostni človek Evrope".

V nekem poročilu se je glasilo, da umira v Monte Carlo in splošna javnost je bila informirana da je polovični lastnik slavne igralnice. To poročilo o resni bolezni pa ni bilo utemeljeno. Vsled tega je prišlo nadaljno poročilo, v katerem se je glasilo, da se peča z ustanovljenjem nadaljne balkanske lige in da skuša pridobiti Bolgarsko za solidno fronto proti Turkom.

Kaj je pravzaprav s tem človekom?

Sir Bazil Zaharova imenujejo skrivnostnega moža Evrope. Zelo malo skrivnosti pa je na njem, razven v kolikor si jo izvoli uveljaviti sam.

Tako je izjavil eden njegovih prijateljev, angleški vojak in diplomat, ki je intimno poznal več let tega grško-ruskega finančnika. To je resnica v kolikor pride vpoštev osebnost moža. Dosti pa je faz v njegovi romantični karijeri, katerih ne razkrije Sir Bazil niti svojim najbolj intimnim prijateljem, dasiravno je znan njegov značaj ter način njegovega sedanjega vsakdanjega življenja in delovanja.

On je praveata apoteoza levantinskega trgovca. V Evropi zavzema levantinski trgovec do gotove meje mesto, katero je zavzemal v Ameriki Yankee trgovec recimo v časih Mark Twaina. Oba izvirata iz iztoka kjer je življenje trdo. V obeh slučajih je naklo življenja skovalo značilne znake pridnosti, varčnosti in prebrisanosti ter nepremagljive volje, da se doseže uspeh, kljub vsem udarcem sovražne usode.

Yankee trgovec Mark Twaina pa je prodajal žeblje za oves v namenu, da postane steber metodistovske cerkve, dočim je levantinski trgovec prodajal puške ter si pridobil premoženje v namenu, da obratuje Monte Carlo.

Tako se je zgodilo s Sir Bazil Zaharovom. Nikdo ne ve, kje je bil rojen. Nekateri pravijo, da v Carigradu in očividno imajo precej tehtne vzroke za to domnevanje. Na vsak način pa je bil njegov oče Rus in njegova mati Grkinja. Bil pa je rojen v varilnem kotlu narodnosti v primeri s katerim je iztočna stran New Yorka enostavna.

East is East and West is West
And never the twain shall meet.

V Levanti kjer je bil rojen Zaharov, pa se spaja iztok z zapadom. Tam je prvič zagledal luč dneva, v Carigradu ali kakem drugem mestu, kajti to je stranskega pomena. To je bil kraj kjer si človek lahko zagotovi svoje življenje na en način, — namreč s svojo prebrisanostjo, — in mali Basil je zmagal. To je kraj kjer se smehlja sreča le premetenemu. Zaharov je danes eden najbogatejših mož sveta.

Imenujejo gu grškega patriota ker je podaril grški državi velike svote. Dvomljivo pa je, da bi kedaj občutil žar domoljubja, dokler se ni sestal z Venizelosom v Parizu leta 1918. Prvi rekord o njegovih delavnostih ima za pozorišče Petrograd. V mešanici iztoka in zapada, ki je značila carsko Rusijo, je položil prve temelje za svoje poznejše bogastvo.

Prvi resnični rekord o njegovih delavnostih ga označuje kot zastopnika velike angleške municijske tvornice Vickers v Petrogradu pred dvajsetimi leti. V prestolnici carja je bil položaj kaj malo obetajoč za zastopnika municijske tvornice. Vojna pa je izbruhnila v Južni Ameriki. Zastopnik Vickersov v Petrogradu je govoril gladko španski. Poslali so ga da dobavi puške in artilerijo tako republiki Peru kot Chile. Tam pa je položil veliki miljonar temelje svojega ogromnega bogastva. Iz Južne Amerike se je vrnil kot bogat mož. Vickersi so imeli svoj delež dobička ter niso rekli ničesar.

Nato pa je prišla doba balkanskih vojn, v katerih je Zaharov prodajal orožje obema strankama.

Prodajanje orožja je postala njegova profesija do izbruha svetovne vojne leta 1914, ko so ga obdolžili, da je delničar tako Vickersov, največje zavezniške kompanije za izdelovanje orožja ter Kruppovih naprav, največje tozadevne naprave v Nemčiji. Čeprav je mogoče ob tem ali onem času domneval, da bo lahko prodajal orožje obema strankama, je moral konečno vendar stopiti hote ali nehote, na stran zaveznikov.

Vsled dolgega bivanja v Franciji je postal francoski državljan. Svojo vzgojo kot je je bil sploh deležen, je dobil v Angliji.

Gotova stvar je, da je storil dosti pri organiziranju zavezniške dobave municije. Gotovo je tudi, da je njegov ženij v veliki meri pripomogel k razvoju Vickers naprav in da je segala slava o njegovih uspehih prav do Berlina.

Nemci so leta 1915 razpisali nagrado na njegovo glavo in nekoč, ko je potoval po Sredozemskem morju z navadnim parnikom, je slednjega ustavil neki nemški podmorski čoln, kojega kapitan je prišel na krov ter se naravnost napotil proti kabini Sir Bazil Zaharova. Ni pa zalotil Zaharova pač pa njegovega tajnika.

Osebno ni Sir Zaharov ničesar posebnega. Njegova obleka je prosta in človek bi ga prej smatral za kakega ladijskega kapitana kot pa miljonarja. Tekom vojne je bil deležen številnih časti. On je imejitelj velikega križa francoske Častne legije, vitez reda angleškega imperija, vitez reda Bath in častni doktor prava. Najbolj značilno pa je, da je član ekskluzivnega Marlborough kluba, katerega je ustanovil kralj Edvard VII.

Tradicija izjavlja, da je velik prijatelj Lloyd George-a in številne povesti krožijo tudi glede njegovega prijateljstva z Venizelosom. Najbolj vrjetna je naslednja:

Zaharov je bil praktičen trgovec z municijo prav do konca 1918, ko se je sestal v Parizu z Venizelosom. Venizelos je znal očarati tako suhoparnega in praktičnega duha kot je Wilson. Očaral je tudi Zaharova. Venizelos je bil povabljen na dom tega miljonarja in tam se je sestal idealist, sanjač, ki je vedno sanjal o novem grškem imperiju z velikim realistom, Zaharovom.

Zanimivo je bilo izvedeti, na kak način sta trčila skupaj ta dva nasprotna si duha. Jasno pa je da je umel Venizelos zadeti na neko domoljubno struno ki je ganila Zaharova. Venizelos je brez dvoma prepričal Zaharova, da j grški narod prav tako lep in dober kot je bil v časih Perikleja. Nato pa so Grki poklicali nazaj Tino-ja in od takrat naprej je Zaharov zapustil Grško.

S tem pa še ni rečeno, da bi zapustil Grke kot take. Nedavno je poslal grškemu patriarhu v Carigradu $50,000 za grške begunce iz Male Azije. To je le ena njegovih manjših dobrodelnosti. Tekom vojne je dal miljon dolarjev za zgrajenje velike brezžične brzojavne postaje v Atenah.

Nekoč je prišel v pariški naravoslovski muzej ter videl, da potrebuje nujno poprav. Vprašal je nekega uslužbenca, zakaj so sobe tako zanemarjene in dobil je odgovor, da bi stale poprave pol miljona dolarjev. Zaharov je takoj zapisal ček za to svoto ter ga izročil kuratorju. Ta ček je ležal več dni na pisalni mizi kuratorja, ker slednji ni poznal Zaharova ter domneval, da je dal ček kak norec.

Glavno bivališče Zaharova je sedaj neki sijajni grad v bližini Pariza. Tam živi ter sanja svoje sanje modernega Kreza, osamljen, kajti on nima družine.

Nemško-ruska vojaška pogodba.

Nemški poslanik v Londonu je dementiral informacije, ki jih je bil nedavno priobčil londonski dnevnik Daily Mail o tajni vojaški pogodbi, ki naj bi vezala Rusijo na Nemčijo.

Naravno je težko s prepričevalnimi argumenti dokazati, da obstoja pogodba te vrste. Lahko pa se trdi ,da se vse vrši tako, kot bi bila res sklenjena. Poglejmo!

Najprej so mnogoštevilni Nemci, ki so jih v nekem dokumentu komiteja tretje internacijonale na pomlad cenili na približno na desettisoč, vstopili v rdečo armado. To so večinoma stari vojni ujetniki, katerim je nemška vlada prigovarjala, naj ostanejo v Rusiji. V zadnjem čas uodhajajo celi kadri oficirjev in tehničnih čet iz Nemčije v Rusijo in povečavajo na ta način število Nemcev v ruski armadi. Število teh ni znano.

Znano pa je, da se je nemška vojaška aktivnost v Rusiji obrnila posebno v smer izdelovanja materijala. Vse vojne tovarne, ki jih je dala zapreti ruska revolucija, so pred kratkim odprli inženirji iz Nemčije. Razen tega so sovjetske oblasti naročile ogromno vojnega materijala v Nemčiji, ki ga sedaj dobavlja: vojaška civilna letala, puške in strojnice, smodnik in razstreljiva, oblačila in opreme se neprestano odpravljajo.

Neposredni nemški vpliv se čutu samo še v aprovizacijskih središčih sovjetske armade. Organizacija vojaških boljševiških čet in njih poveljstvo pa so za enkrat še daleč od vsakega neposrednega nemškega vpliva.

Kako dolgo bo to trajalo, se seveda ne ve. Že se izmenjavajo vojne misije med obema državama: major Schubert in general Bauer sta bila poslana iz Berlina v Rusijo; nasprotno sta prišla general Lazarev in general Svječin iz Moskve v Nemčijo. Prvi je detaširan pri ruskem poslaniku v Berlinu, drugi pa ima nalog, proučevati nemško avijatiko. Sicer pa so v zadnjem času oficirji rdeče armade pri vajah nemške — Reichswehr stalni gosti.

Skratka, zdi se, da sedanji poskusi ekonomskega vrivanja — Nemčije v Rusijo, niso brez zahrbtne misli vojaškega izrabljanja, ko bo prišel za to ugodni trenutek. Danes stojimo pred uresničenjem tega, kar so začeli Rusi in Nemci sklepati v Rapallu, zato je tudi precej postranska stvar, ali obstoja ali ne formelna pogodba, ki veže obe stranki.

Gotovo je, da je Rusija danes še ogromno mehko in mrtvo telo, katerega je težko prekvasiti. K bosta pa prenehala nered in socijalna nestalnost, bo pa Nemčija med vsemi drugimi državami prva in si bo že ustvarila v Rusiji priviligiran položaj, iz katerega jo bo težko kdo izpodrinil.

Izginil je brez sledu.

Ljubljančan Josip Božič, 16 let star, ki je obiskoval pletarsko šolo v Radovljici, je te dni izginil brez sledu. Zapustil je več pisem, v katerih izjavlja, da bo skočil v Savo.

NAZNANILO.

Pittsburgh, Pa.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 12 JSKJ. v Pittsburghu se naznanja, da se je izvolil sledeči odbor za leto 1923: predsednik Jacob Lavrič, podpredsednik Joe Bašel, tajnik Vincent Arch, blagajnik Anthony Dolmovič, zapisnikar Frank Alič; nadzorni odbor: Frank Straus, John Bašel, Rudolph Kresse in Frank Kresse; zastavonoša John Vogrin.

Naznanim tudi vsem članom in članicam, da se je na letni seji dne 10. decembra 1922 odobrilo tudi sledeče: Vsak član tega društva plača v mesecu januarju 50 centov v društveno blagajno za pokritje stroškov uradnikov. Torej prosim oddaljene člane, da to vpoštevajo in priložijo k asesmentu še 50¢, ker to velja za vse enako. Odločilo se je tudi, kakor je že bilo, da vsak član in članica v slučaju smrti dobi venec za $10.00. Ako družina pokojnika noče venca, se ji plača $10.00. Zato mora vsak član in članica prispevati 10 centov, kadar kateri umrje od društva.

Člane prosim, da se malo bolj redno udeležujete mesečnih sej, ker to je potrebno. Večina vsepovsod zmaga. Saj vam je znano, da društvo napreduje v članstvu, pa hoče še bolj. Vsak naj se malo zanima in pripelje kakega novega člana na sejo. Kar se tiče informacij, sem kot organizator vsakemu na razpolago; saj je vsakemu skoraj znano, kje stanujem. Za mesečne asesmente kolektati se je določil čas na seji in 22. dan v mesecu na domu tajnika od 6. do 10. ure zvečer. Po hišah ne bom več kolektal. Zapomnite si, da do 23. mora biti plačano, da se asesment pravočasno pošlje, da ne bo št. 12 v mesečnih računih prazno.

Seje se vrše vsako drugo nedeljo ob 2. uri popoldne v K. S. Domu na 57. cesti soba št. 11.

Naznanim vsem bližnjim in oddaljenim članom, da šteje društvo 127 članov in članic ter 31 otrok, skupaj 158.

Z bratskim pozdravom
Vincent Arch, tajnik.
(18-19—1)

Nemci pomagajo kemalistom.

Dopisnik "Timesa" poroča iz Gornje Šlezije, da Nemci pošiljajo Turkom ogromno množino orožja, in sicer se nahaja v Gleivitzu velika tovarna, ki ima uradno nalogo predelovati staro orožje v poljedelske stroje. V resnici pa je to izvrstno urejena tovarna za orožje, ki dobiva iz raznih krajev Nemčije orožje in ga pošilja preko Poljske kemalistom. Nadzor nad kontrabando je na nemško - poljski meji baje zelo površen, vendar pa je poljska policija v zadnjem času ukrenila vse potrebno, da se prepreči to nevarno akcijo. Neglede na to, pa se je vendar Nemcem posrečilo vtihotapiti v Turčijo raznovrstnega orožja v znesku devetdeset milijonov. Orožje je sprejemal agent angorske vlade v nekem črnomorskem pristanišču.

VLAHOV

ŽELODČNA
GRENICICA

Dela jo in spravlja v steklenice v ZADRU (Dalmacija) od leta 1861
ROMANO VLAHOV

Naprodaj po vseh Lekarnah, delikatesah in grocerijah.

Edini agenti za Združene države.
V. LANGMANN, Inc.
97-99 Sixth Ave., New York, N. Y.

Kaj vam koristi vaše dnevno delo, ako vas dnevno ne prinese nekoliko bližje onemu času, ko boste lahko uživali udobnost neodvisnosti?

Pričnite šteditи sedaj - da boste neodvisni po dolgih letih težkega dela.

Vaši prihranki so najsigurneje naloženi pri nas, ter se obrestujejo po
4%
Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York City
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

Knjiga za dolge zimske večere.
Slovensko-Amerikanski
KOLEDAR
za leto 1923
192 strani povesti, poučnih člankov in razprav, pesmi, slik, šale in raznoterosti.
Cena samo 40 centov.
Naročite ga še danes.
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York
Dobe se tudi pri zastopnikih Glas Naroda.

Zdravnik pravi pijte vroč železniški čaj.

Po vsej Ameriki priporočajo zdravniki bolnikom, naj imajo pri rokah precejšnjo zalogo zdravilnega železničnega čaja, katerega lahko pijejo ob prvem znamenju prehlada. Oni vedo, da je to ena najboljših stvari, ki pomagajo pregnati prehlad, kajti če se zanemari ter pride v prsi in pljuča, preti vedno nevarnost vsled influence ali pljučnice.

Bolgarski Krvni Čaj je najbolj poznan in najbolj rabljen zdravilni železniški čaj. Milijoni ljudi bi ne bili nikdar brez Bolgarskega Železnega Čaja. Vedo, da pomaga želodcu, jetram, ledicam, krvi in črevesju.

Vsak oče in mati naj bi dala vsak teden enkrat svojim otrokom čašo Bolgarskega Železničnega Čaja. Pomaga jim k zdravju ter k močni in zdravi rasti.

Pojdite danes k lekarnarju in mu povejte, da hočete škatljo Bolgarskega Železničnega Čaja. On lahko pošteno priporoči to slavno družinsko zdravilo.

OPOMBA: V slučaju, da vas ne more vaš lekarnar preskrbeti žnjim, vam bomo sveseljem poslali velik družinski zavoj, poštnina plačana, za $1.25, ali 3 zavoje za $3.15, ali 6 zavojev za $5.25. Naslov Marvel Products Company, 3 Marvel Building, Pittsburgh, Penna.

SKARAMUŠ

Spisal **Rafael Sabatini.**

Za "Glas Naroda" poslovenil G. P.

2 (Nadaljevanje.)

— Ti govoriš kot jezični dohtar, — je vzkliknil.

— Gotovo. Raditega pa ti ni treba jeziti se name. Povej mi, kaj zahtevaš od mene, da storim?

— Hočem, da greš z menoj k M. de Kercadiou in da uporabiš ves svoj upliv, da bo uveljavljena pravica. Mislim, da zahtevam preveč.

— Moj dragi Filip, jaz živim, da služim tebi. Rečem ti pa, da bo to brezuspešen korak. Pusti me dokončati zajtrk, nakar ti bom na razpolago.

Filip de Vilmorin je sedel na stol poleg ognjišča, kjer so veselo gorela in pokala debela polena. Medtem ko je čakal, je sporočil svojemu prijatelju najnovejše vesti o dogodkih v Rennes. Mlad, navdušen, goreč in poln utopističnih idej, je strastno obsojal odporna stališče priviligiranih.

Andre-Louis ki se je v polni meri zavedal razpoloženja, ki je prevladovalo, ni bil prav nič presenečen od tega, kar je čul. M. de Vilmorinu se je zdelo mučno, da noče njegov prijatelj deliti njegovega lastnega ogorčenja.

— Ali ne vidiš, kaj pomenja to? — je vzkliknil. — Plemenitaši, ki se nočejo pokoriti kralju, izpodkopavajo temelje prestola. Ali ne spoznaš, da je njih lastni obstoj odvisen od tega? Da če pade prestol, da bodo zdrobljeni vsi, ki mu stoje najbližje? Ali ne vidiš tega?

— Gotovo ne. Nič drugega niso kot vladajoči razred in še nikdar nisem čul o kakem vladajočem razredu, ki bi mislil na kaj drugega kot svoj lastni dobiček.

— To je naša pritožba. To hočemo tudi izpremeniti.

— Vi hočete odpraviti vladajoče razrede? Zanimiv poskus. Mislim, da je bil to prvotni načrt stvarstva, in posrečil bi se bil, če bi ne bilo Kajna.

— Mi ne bomo storili nič drugega, — je rekel de Vilmorin, ki je nekoliko zadržal svojo ogorčenost, — kot izročili vlado v druge roke.

— In ti meniš da bo v tem kaj razlike?

— Prepričan sem, da bo.

— Oho, vidim sedaj ko si dobil nižja posvečenja, da uživaš zaupanja Najvišjega. Najbrž ti je zaupal Svoj namen, da izpremeni uzorec človeštva.

Lepo lice M. de Vilmorina je postalo žalostno.

— Ti si priprost, Andre, — je pokaral svojega prijatelja.

— Zagotavljam ti da mislim povsem resno. Če bi hoteli storiti to, kar domnevaš ti, bi ne zadostovala nobena druga stvar kot božja intervencija. Izpremeniti morate človeka, ne pa sisteme. Ali si moreš ti ali tvoji tovariši v literarni zborniei v Rennes ali kaka druga učena družba v Franciji izmisliti način vlade, ki ni bil še nikdar preiskušen? Gotovo ne. Ali morejo reči o kateremkoli sistemu, katerega so preiskusili, da se je koncem konca izkazal kaj drugega kot izjalovljenje? Moj dragi Filip, bodočnost je mogoče z gotovostjo čitati le v preteklosti. Človek se nikdar ne izpremeni. Vedno je pohlepen vedno grabežljiv in vedno podel. Govorim o Človeku v splošnem.

— Ali morda trdiš, da je nemogoče izboljšati usode ljudstva? — ga je izzval M. de Vilmorin.

— Če praviš ljudstvo, misliš gotovo prebivalstvo. Ali ga hočeš odpraviti? To je edina pot, kako izboljšati njegovo usodo, kajti dokler bo ostalo prebivalstvo bo njegova usoda pogubljenje.

— Ti govoriš seveda za one, ki ti dajejo kruh. Mislim, da je to povsem naravno — je rekel M. de Vilmorin napol žalostno in napol ogorčeno.

— Ravno nasprotno. Jaz skušam razpravljati povsem nepristranski. Premotriva torej te tvoje ideje. Kakšno obliko vlade hočete uveljaviti? Na temelju tega, kar si rekel, domnevam, da republikansko. Vidiš to imate že. Francija je danes dejanski republika.

Filip je zrl nanj presenečen.

— Ti si poln nasprotij. Kaj pa kralj?

— Kralj? Celi svet ve da ni bilo v Franciji nobenega kralja izza Ludovika XIV. V Versaillesu živi trebušen gospod ki nosi krono a novice same, katere si prinesel, kažejo, kako malo pride vpoštev. Plemenitaši in duhovniki ki sede na visokih mestih, so resnični vladarji, in narod Francije je vkovan v spone pod njih nogami. Raditega tudi pravim da je Francija republika, republika, zgrajena po najboljšem uzorcu — rimskem uzorcu. Takrat kot sedaj so živele velike patricijske družine v razkošju ter ohranile same zase silo in bogastvo ter vse drugo, kar se sploh smatra vredno, da človek lastuje. Tam pa je bilo tudi ljudstvo ali prebivalstvo, zdrobljeno in hropeče, poteče se in krvaveče, stradajoče in poginjajoče v jarkih in svinjakih Rima. To je bila republika, najmogočnejša kar smo jih kedaj videli.

Filip se je boril s svojo nestrpnostjo.

— Priznal boš vsaj — in dejanski si že priznal, — da bi ne mogli biti slabše vladani kot smo sedaj?

— O tem ne razpravljava. Govoriva o tem, če bi bili boljše vladani v slučaju, da bi sedaj vladajoči razred nadomestili s kakim drugim? Brez vsakega jamstva bi bil jaz zadnji ki bi dvignil prst da dovede do izpremembe. In kakšna jamstva moreš nuditi? Kateri razred hrepeni po vladi? Hočem ti povedati. Meščanstvo.

— Kaj?

— To te preseneča, kaj ne? Resnica je pogosto precej mučna. Kaj ne? ti nisi mislil na to? Misli torej sedaj. Dobro si oglej manifest iz Nantesa. Kdo so pisatelji tega manifesta?

— Hočem ti povedati, kdo je prisilil občinsko zastopstvo iz Nantes, da je poslalo manifest kralju. Bilo je deset tisoč delavcev, — mornarjev, tkalcev, težakov in rokodelcev vsake vrste in baže.

— Katere so gnali in prisilili k temu njih dolodajalci bogati trgovci in lastniki ladij v onem mestu, — je odvrnil Andre-Louis. — Jaz imam navado opazovati stvari od blizu in raditega me naši tovariši v literarni zbornici tako iz srca sovražijo. Kjer se jaz poglobim v stvar, praskajo oni le po površini. Za onimi težaki in rokodelci iz Nantesa, priganjajoč jih ter pozivljajoč te uboge, bedaste in nevedne tlačane, naj prelijejo svojo kri pri zasledovanju one izbegljive stvari ki se glasi prostost, pa stoje izdelovalci jader, veletkalci, lastniki ladij ter trgovci s sužnji. Trgovci s sužnji! Ljudje, ki žive ter se bogate s trgovino s človeškim mesom in krvjo v kolonijah, vodijo doma kampanjo v svetem imenu prostosti! Ali ne vidiš, da je celo to gibanje trgovcev ter kramarskih vasa-

Električni Grelci
po obročnem plačilnem načrtu.

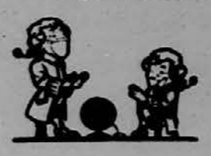

Električni Radiant Grelec vzdrži sobo gorko v mrzlem vremenu.

Edisonovi odjemalci lahko kupijo te Električne Grelce po obročnem načrtu, s tem, da plačajo $3 na roko. Ostanek lahko plačate v dveh obrokih po $4 z vašim mesečnim računom za električno. Te električne Grelce lahko vidite in naročite v katerikoli izložbi.

The New York Edison Company

General Offices: Irving Place and 15th Street

Podružnice, kjer se razkazuje in razstavlja električne priprave za udobnost občinstva.

20 Norfolk St, 10 Irving Place, 124 West 42d St, 151 East 86th St, 15 East 125th St, 362 East 149th St, 555 Tremont Ave

lov, katere je njih bogastvo navdalo z zavistjo glede moči, ki je predpravica edinole rojstva? Menjalci denarja v Parizu, ki imajo v svojih rokah obveznice narodnega dolga in ki vidijo finančni položaj države, se tresejo vspričo misli, da je v moči enega samega človeka izbrisati ves ta dolg potom bankerota. Da se zavarujejo rujejo od spodaj da strmoglavijo državo ter zgrade na njenih razvalinah novo, v kateri bodo oni mojstri in gospodarji. Da dosežejo ta svoj cilj, ščuvajo narod. Videli smo že, kako je tekla v Dofinatu kri kot voda, — kri ljudstva in vedno le kri ljudstva. Tudi v Bretonski bomo mogoče doživeli isto. In kaj, če bodo konečno nove ideje zmagale? Kaj, če bo vlada velikih gospodov strmoglavljena? Kaj potem? Ali se to izplača? Ali misliš, da bo pod vlado menjalcev denarja ter trgovcev s sužnji usoda naroda boljša kot pa pod vlado duhovnikov in plemenitašev? Ali ti je kedaj prišlo na misel. Filip, zakaj je vlada plemenitašev tako neznosna? Radi njih pohlepnosti. Pohlep je prokletsvo človeštva. Ali boš pričakoval manj pohlepnosti od ljudi, ki so se dvignili izključno le s pohlepom? O, rad priznavam, da je sedanja vlada obsojanja vredna, krivična in tiranska in to bo priznal tudi ti. Prosim te pa da zri naprej in videl boš, da bo vlada, za katero hočejo zamenjati sedanjo, neizmerno slabša.

(Dalje prihodnjič.)

Nemčija in ruski sovjeti.

Kdor je bil v sovjetski Rusiji takrat, ko je bila sklenjena med Nemčijo in sovjetsko vlado rapallska pogodba, ki je bila na videz nedolžna in formelna, več ali manj gospodarskega značaja, je nehote dobil vtis, da je to prva zmaga ,ki so jo izvojevali sovjeti na zunanje - političnem polju. Moskovski in petrogradski časopisi so triumfirali, na političnih shodih so komunistični govorniki naglašali pomen in veliko važnost te pogodbe za bodoči razvoj dogodkov v Evropi, semtertja so se čule celo besede revanže, konec imperialistične politike antante itd. Živahnost in zanimanje za ta prvi uspeh sovjetske vlade v zunanji politiki, ki se je polastilo ne samo vodilnih krogov, marveč vseh komunistov, njihovo navdušenje in komentiranje, ki je, kadar gre za politično akcijo proti zapadu, precej odkritosrčno in se ne poslužuje nobenih olepševalnih fraz, je pričalo, da za to trgovinsko pogodbo tiči še nekaj, kar nima s trgovino ničesar skupnega. In res je Radek pozneje začel pisati v moskovskih listih o podrobnostih te pogodbe, iz katerih je očividno sledil dokaz, da je sklenila premagana Nemčija izhod iz kritičnega položaja tam, kjer je v sedanjih razmerah pač mogoče. Živimo v času splošne politične napetosti, in ni čudno, da javnost včasih kar čez noč pozabi kak dogodek, ki ni samo zanimiv, marveč ima lahko dalekosežne posledice. Tako je tudi rapallska pogodba po kratkem in precej razburjenem komentarju zaspala in spala do zadnjega časa, ko so jo nekateri tuji listi zopet izvlekli iz svojega arhiva.

"Daily Mail" je pred kratkim priobčil stvarne podatke, ki pričajo o obširnem načrtu Nemčije glede revanža. Po teh poročilih so boljševiki dovolili Nemčiji pripraviti v Smolensku ogromno zračno floto. Dopisnik angleškega lista poroča iz Moskve, da zavzemajo vsa važnejša poveljniška mesta v sovjetski zračni floti Nemci, v Smolensku pa se mu je zdelo, da je na čudovit način prišel na nemški aerodrom zapadne fronte. Ta boljševiška zrakoplovna armada se zdi angleškemu publicistu veliko bolj nevarna kot prejšnji nemški zrakoplovi, kajti ona se nahaja izven ozemlja, — kjer jo lahko dosežejo zavezniške rolo.

pozivu Kameneva, ki ga je poslal delavcem vsega sveta, naj vzamejo oblast v svoje roke in uničijo kapitalizem.

Tako so začeli pisati francoski in angleški listi. Plat zvona pomeni, da se bliža nevihta. V mednarodni politiki seveda ta politika še ni tako blizu, vendar pa je jasno že sedaj, da se zbirajo na vzhodu Evrope oblaki, ki lahko poderejo marsikaj, kar danes še trdno stoji. Nemčija in sovjetska Rusija sta dva mogočna faktorja, ki ju ni mogoče prezreti, nahajata se danes sicer še v politični agoniji, med njima stoji poljska država, pa vse to se lahko izpremeni in revanž, o katerem sanja nemški narod, bi utegnil postati usodepoln.

SLAMNIKARICE SE IŠČEJO.

Delo pri moških slamnikih dobé one, ki so izvežbane na "box machines". Stalno delo tekom celega leta. Najvišja plača. – Jacob Korber, 34 West 4th St., New York City, šesto nadstropje.

(18-20—1)

Vaši sorodniki, prijatelji in znanci v starem kraju

kupijo vožnji listek za pot v Ameriko najugodneje z ameriškimi dolarji. Proti predložitvi od ameriškega konzulata potrjenga lista za Ameriko mi lahko izplačamo ameriški denar pri Jadranski banki v Ljubljani in v Zagrebu, toda znesek za posameznega odraslega potnika ne sme presegati 3000 francoskih frankov, to je protivrednost od približno $200.

V Italiji in zasedenem ozemlju pa lahko izplačamo brez izjeme vsakemu poljubne zneske v ameriških dolarjih.

Pristojbina za izplačila do $10 po 50¢, za izplačila od $10.— do $50.— po $1.—, za izplačila, ki presegajo znesek $50.— po 2 centa od sto.

Frank Sakser State Bank,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Ako želite dobiti
sorodnike ali znance iz stare domovine,

pišite nam prej za pojasnila, ker število priseljencev je omejeno.

Ako nameravate **potovati v stari kraj**, pišite nam za pojasnila, to bo v vašo lastno korist.

KDOR NI AMERIŠKI DRŽAVLJAN, PA BI RAD ŠEL NA OBISK V STARO DOMOVINO IN BI SE ZOPET RAD VRNIL V AMERIKO, NAJ PIŠE TER MU BOMO DALI VSA TOZADEVNA POJASNILA

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York

VELIKI
Kompletni svetovni Atlas

Najnovejša izdaja, z vsemi zemljevidi celega sveta in kazalom.

★

Knjiga je fino v platno vezana, vsebuje 291 strani, velikost 14 palcev dolga in 11 palcev široka.

Cena s poštnino

$4.50

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street
NEW YORK CITY

Velika Blaznikova Pratika

(s treni mlatiči.)

Cena s poštnino ... 20c
25 pratik $3.75
50 pratik 6.50
100 pratik 12.00

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street New York

Dobe se tudi pri zastopnikih Glas Naroda.

Kretanje parnikov - Shipping News

20. januarja:
America, Cherbourg in Bremen; Olympic, Cherbourg; Conte Rosso, Genoa; Volendam, Boulogne in Rotterdam.

23. januarja:
Pittsburgh, Cherbourg in Bremen.

24. januarja:
President Van Buren, Cherbourg.

25. januarja:
Minnekahda, Cherbourg in Hamburg. Bavern, Hamburg.

27. januarja:
President Harding, Cherbourg in Bremen; Kroonland, Cherbourg in Antwerp; President Wilson, Trst; La Lorraine, Havre.

29. januarja:
Yorck, Hamburg.

30. januarja:
Chicago, Havre; Berengaria, Cherbourg.

31. januarja:
President Polk, Cherbourg; Orbita, Cherbourg in Hamburg; Antonia, Cherbourg in Hamburg.

1. februarja:
Mount Clay, Cherbourg in Hamburg.

3. februarja:
George Washington, Cherbourg in Bremen; Zeeland, Cherbourg; Thyrenia, Cherbourg in Hamburg.

7. februarja:
President Garfield, Cherbourg; America, Genoa.

8. februarja:
Colombo, Genoa; Manchuria, Cherbourg in Hamburg; Wuerttemburg, Cherbourg in Hamburg; Thuringia, Hamburg.

10. februarja:
Olympic, Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Finland, Cherbourg in Antwerp; Noordam, Boulogne in Rotterdam.

13. februarja:
Canopic, Cherbourg in Bremen.

14. februarja:
Pres. Adams, Cherbourg; Hannover, Bremen.

15. februarja:
Mount Carroll, Cherbourg in Hamburg; Rochambeau, Havre.

17. februarja:
Pres. Arthur, Cherbourg in Bremen; Giulio Cesare, Genoa; Niew Amsterdam, Boulogne in Rotterdam; Samand, Cherbourg

20. februarja:
Rousillon, Havre; Berengaria, Cherbourg.

21. februarja:
France, Havre; Saxonia, Cherbourg in Hamburg; Orduna, Cherbourg in Hamburg; Pres. Monroe, Cherbourg.

22. februarja:
Mongolia, Cherbourg in Hamburg; Hansa, Cherbourg in Hamburg; Rousillon, Havre.

24. februarja:
Volendam, Boulogne in Rotterdam; Lapland, Cherbourg; Pres. Fillmore, Cherbourg in Bremen.

28. februarja:
Conte Rosso, Genoa; Pres. Van Buren, Cherbourg; Seidlitz, Bremen.

1 marca:
Minnekahda, Cherbourg in Hamburg.

3. marca:
Kroonland, Cherbourg in Antwerp; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.

7. marca:
Paris, Havre.

CUNARD ANCHOR
V JUGOSLAVIJO v 9 dneh.

Vsak torek odpluje eden morskih velik. parnikov.

AQUITANIA ..... 45,647 ton
MAURETANIA ..... 30,704 ton
BERENGARIA ..... 52,022 ton

Razkošne kabine tretjega razreda z 2, 4, 6 posteljami. Krasne obednice, kadilnice in počivališča. Pokrit promenadni krov. Izborna hrana. Domače udobnosti. Nobene skrbi.

Glede kart in drugih informacij vprašajte najbližjega agenta v mestu ali okolici. Cunard Money Ordri izplačljivi v Jugoslaviji hitro, varno in zanesljivo.

CUNARD LINE
25 Broadway
New York

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom "Glasa Naroda" v državi Ohio naznanjamo, da jih bo obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ANTON SIMČIČ,

kateri je pooblaščen nabirati naročnino za naš list, zatoraj prosimo rojake, da mu bodo kolikor mogoče naklonjeni.

Slovenic Publishing Co

Doctor Moy

je uspešno zdravil naduho, božjastne napade, padavico, zastrupljenje krvi vsled zaprtja, srečne jetrne, ledične in pljučne bolezni; bolezni v želodcu, glavi ali hrbtu; bolečine v prsih, unete oči, roke, noge ali hrbet; otekline, revmatizem; kožne bolezni, srbečico, ogrce, oslabelost, moške ali ženske bolezni ali slabo kri; brez operacije v najkrajšem času po najnižji ceni.

Urade ure: ob delavnikih: od 9. dopoldne do 6. zvečer.
Ob nedeljah in praznikih: od 9. dopoldne do 1. popoldne.

DOCTOR JIN FUEY MOY
308 GRANT STREET
PITTSBURCH, PA.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA', NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

French Line

Hitra služba v Jugoslavijo.

LA BOURDONNAIS ... 9. februarja
ROCHAMBEAU ..... 15. februarja
ROUSILLON ..... 22. februarja
CHICAGO ..... 8. marca

Izborne udobnosti — kabine za dve, štiri in šest oseb, umivalnica in tekoča voda v vsakem prostoru — jedilnica, kadilnica, bara, brivnica, odprt, pokrit krov, slavna francoska kuhinja, vino in pivo brezplačno, godba, ples. Postrežniki govore slovensko in srbsko.

Najstarejša kompanija, ki prevaža jugoslovanske potnike.

Posebni parniški vlak vzame potnike in prtljago do določenega kraja, preko Trsta ali Bazela, kakor hočejo.

Ne vlaku iz Havre v Jugoslavijo je kompanijski tolmač, ki govori vaš jezik. Potnikom pomaga pri prtljagi in v drugih stvareh.

Za navodila se oglasite pri lokalnem French Line agentu ali v

KOMPANIJSKI PISARNI
19 State Street : New York City

RAVNOKAR JE IZŠLA
NAJVEČJA ARABSKA SANJSKA KNJIGA

Najnovejša ilustrovana izdaja

Vsebuje 308 strani.

Cena s poštnino $2.—

SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt Street,
New York City, N. Y.

COLUMBIA GRAMOFONI

AKO ŽELITE glasni, svetovnoznani pravi COLUMBIA gramofon, slovenske, nemške in v vseh drugih jezikih gramofonske plošče, pišite po brezplačni cenik na

IVAN PAJK 24 MAIN ST. CONEMAUGH, PA.

On je edini slovenski zastopnik za Columbia gramofone in plošče v Conemaugh.

Praktični Računar

Priročna žepna knjižica, ki ima vse kar je v kupčiji potrebno, že natančno izračunjeno, kakor tudi za izračunjenje obresti.

Knjižica je trdo vezana, stane
75c

SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt Street : New York